

گزارشی از پشت صحنه برنامه سحرگاهی شبکه افق که این روزها در حرم مطهر رضوی ضبط می شود

«وقت سحر»؛ به افق مشهدالر ضا(۴)

رضا میرزاده

گزارش روز

مخاطبان شبکه تلویزیونی افق، برنامه سحرگاهی «وقت سحر» را در قاب هایی متفاوت با سال های گذشته می بینند. حامد عسکری به جای استودیوی محصور، برنامه «آیتم آغازین را از ورودی صحن عتیق یا همان صحن انقلاب حرم مطهر رضوی آغاز می کند. همان صحنی که به آن صحن کهنه هم می گویند و درین ایوان طلای نادری، ایوان ساعت، ایوان عباسی و ایوان نقاره خانه محصور شده و سقاخانه اسماعیل طلایی با همان قهه های قدیمی نیز در میانه آن قرار دارد. حامد عسکری پس از سلام به حضرت پلا تورادر صحن می گوید و بعد از آن، به استودیوی ایجاد شده در حرم در فضایی روبه روی گنبد طلای حرم می رود تا آیتم معروف «نقره خانم» را ادامه دهد و بعد از آن نیز ادامه برنامه تا اذان صبح رقم بخورد. در استودیوی کوچک صحن انقلاب تعداد زیادی از عوامل تولید در کنار هم تلاش می کنند تا حسن زیارت را در کنار حال و هوای معنوی سحر، به مخاطب منتقل کنند و البته بر خلاف سال های گذشته، دو اذان صبح را نیز تجربه می کنند، با اذان اول به افق مشهد، روزه خود را آغاز می کنند و با اذان دوم به افق تهران نیز آغاز روز دیگر را به مخاطبان اعلام می کنند. اما در تیم فنی و تولید برنامه سحرگاهی «وقت سحر»، علیرضا کاردان امین، تهیه کننده و سردبیر حسام مدنی کارگردان، مهرداد طاهری کارگردان تلویزیونی حضور دارند و مهدی و امین فروغی و حجت الاسلام محمد مهدی طباطبائی نیز به عنوان کارشناس هممان برنامه هستند. در حاشیه ضبط یکی از این برنامه های سحرگاهی، درگفت وگو با تهیه کننده و کارگردان تلویزیونی،

کم و کیف برنامه «وقت سحر» امسال را جویا شدیم:

● «وقت سحر» با یک دهه سابقه علیرضا کاردان امین، تهیه کننده و سردبیر این برنامه که در سابقه کاری خود، به عنوان تهیه کننده و کارگردان تلویزیونی و هنری در برنامه های از جمله «کوی محبت»، «نقل و نقل»، «حسینییه هشت» و... نیز حضور داشته است، می گوید: برنامه «وقت سحر» حدود ۷ یا ۸ سال است که از طریق شبکه افق پخش می شود. پیش از حامد عسکری، مجریان دیگری از جمله شهرام شکبیا و صابر خراسانی در این برنامه حاضر بوده اند و کارشناسان دیگری از جمله علیرضا پناهیان، علی غلامی و... در کنار برنامه حضور داشتند. برنامه طی حدود یک دهه، تیم های مختلف اجرایی و محتوایی را تجربه کرده است. ما ادامه دهنده راه دوستان بوده ایم. برنامه ای در سطح بالا را تحویل گرفته ایم و تلاش کرده ایم تغییرات ایجاد شده در برنامه به کیفیت آن لطمه ای وارد نکند.

● قرار بود برنامه از تهران روی آنتن برود

کاردان امین می افزاید: برنامه به جز دو سال و زمان شهرام شکبیا که از مشهد پخش می شد، همچنان از تهران روی آنتن شبکه افق می رفت و روال آن به عنوان یکی از برند های شبکه افق حفظ شد. امسال هم بنا بر آن بود که برنامه از تهران پخش شود و طراحی ها و آیتم هایی نیز برای آن پیش بینی شده بود. حتی قرار بود برخی از آیتم ها در شهر کربلا ضبط شود. اما حدود پانزده روز مانده به آغاز ماه مبارک رمضان که موضوع مشهد مطرح شد، ارادت به حضرت رضا(ع) از

رومینا مآلوف اگر تا دیروز زبان و ادبیات فارسی در چهارچوب کلاس های درسی و کتاب های رسمی محصور بود.

امروز مسابقه ای آمد است تا این چهارچوب ها را بشکند و زبان فارسی را به میدان هیجان و رقابت بکشانند. «دو نقطه» نخستین مسابقه ای است که زبان فارسی را نه در قالب آزمون های سخت و حفظیات خشک، بلکه در فضایی پویا و رقابتی به نوجوانان معرفی می کند. این برنامه با طراحی بازی های خلاقانه، تلاش دارد مهارت های زبانی را از حاشیه زندگی روزمره به متن آن بیاورد، از نوشتن یک متن در شبکه های اجتماعی گرفته تا خواندن متون کهن با نگاهی تازه. اما آیامی توان نوجوانان را به رقابتی کشاند که در آن نه توپ و سوتی در کار باشد و نه امتیازهای سرسام آور ورزشی، بلکه تنها ابزار مسابقه، کلمات و مهارت های زبانی باشد؟ تجربه «دو نقطه»، نشان می دهد که نه تنها این امر ممکن است، بلکه می تواند به همان اندازه رقابت های ورزشی، هیجان و انگیزه ایجاد کند. رقابتی که در آن، هر جمله و

هر واژه، فرصتی است برای پیروزی. برای آشنایی بیشتر با این مسابقه، با مجید ظریف، تهیه کننده «دو نقطه» به گفت وگو پرداختیم که در ادامه می خوانید.

● از مستند مسابقه تا استودیوی شدن «دو نقطه»

مجید ظریف درباره ایده اولیه «دو نقطه» توضیح می دهد: ایده اصلی این برنامه توسط من و امیرحسین خانی زارع شکل گرفت. هدف ما این بوده که اردو هایی

نگارنده:محمدحسن عطارانی، شهریار

سحر معارفی تراست. از سوی دیگر در برنامه های سحر، همیشه صدا برای مردم مهم تر از تصویر بوده است و به همین دلیل نیز از دهه ۷۰ که برنامه های سحرگاهی در سیما آغاز شد، فرمی تقریباً ثابت نیز برای آن تعریف شد. طاهری می گوید: این برنامه هم در حقیقت یک برنامه معارفی در فرم شبکه افق و با نگاه انقلابی است که به مخاطبان آن ارائه می شود. من در گذشته برنامه هایی نیز در عتبات عالیات تولید کرده ام. دیدن حرم برای مخاطب به گونه ای زیارت مجازی و زیارت از راه دور هم به حساب می آید و تصویر زنده به این موضوع کمک می کند. سعی می کنیم این حس و حال را در تصاویر منتقل کنیم. البته در برنامه هایی که در کربلا ی معلی تولید می شد، در فضای حرم نبودیم و فاصله ای با حرم داشتیم. اما در حرم امام رضا(ع) تولید برنامه از فضای داخلی حرم صورت می گیرد و حس و حال متفاوتی هم برای تیم تولید و هم برای مخاطب دارد. هم نفس شدن عوامل تولید با زائران سحرگاهی، در تولید برنامه تأثیرگذار است و دیدن برنامه از نگاه زائر و قاب بندی حرم مطهر نیز حسن زیارت را در مخاطب تقویت می کند.

در قالب بیان ادبیات دوره قاجار، اینجا هم تلاش کردیم که این فضا را اینجا کنیم. بخشی از استودیو در حرم مطهر که میزی و قلمی در آن باشد و خادمی که اهل قلم بوده، «نقره خانم» را ادامه می دهد. فضایی که تداعی اتاق کاریک نویسنده باشد. در ادامه، یک آیتم حرم شناسی با جواد نوائیان رودسری داشتیم تا از فضای موجود حرم، حسن بهتری را به مخاطب منتقل کنیم.

● هم برنامه سحرگاهی، هم زیارت از راه دور

اما مهرداد طاهری، کارگردان تلویزیونی این برنامه که با نظر آستان قدس رضوی در کنار برنامه حضور پیدا کرده است و هم زمان کارگردانی تلویزیونی برنامه افطار «پناه» شبکه ۲ را نیز بر عهده دارد، می گوید: با توجه به برنامه های مختلفی که طی سال های گذشته در حرم مطهر داشتیم، تصمیم بر آن شده که در کنار عوامل فنی این کار حضور پیدا کنیم. وی می افزاید، حال و هوای برنامه سحر با برنامه های دیگر متفاوت است و نوعی آرامش و سنگینی و متانت را با توجه به فضای سحر دارد و از این رو با برنامه های افطار متفاوت است. به عبارت دیگر، برنامه افطار دارای زمینه اجتماعی تر و برنامه های

● «نقره خانم» در حرم مطهر

وی در ادامه می گوید: تلاش کردیم با همراهی آستان قدس رضوی، محدودیت های فنی را تا حد امکان برطرف کنیم. از طرف دیگر، با توجه به محدود بودن فضای استودیو، برخی دیگر از نقاط حرم را نیز به عنوان پلاتوهای برنامه در نظر گرفتیم. در طراحی استودیو نیز تغییراتی ایجاد کردیم. کاردان می افزاید: در سال هایی که با حامد عسکری کار می کردیم، بلا تویی به اسم «نقره خانم» داشتیم و فضایی داشت که می خواستیم آن را حفظ کنیم. اتاقی که در آن یادداشت هایی نوشته می شد و عبارت بود از نامه فردی خطاب به همسرش

زبان فارسی در میدان رقابت

گفت وگو با مجید ظریف تهیه کننده مشهدی برنامه تلویزیونی «دو نقطه»

با زبان فارسی در زندگی روزمره طراحی شده است. ما در بخش های مختلف زندگی، از نوشتن یک بیو در اینستاگرام گرفته تا تنظیم یک متن اطلاعیه برای آپارتمان، به مهارت های زبانی نیاز داریم، اما اغلب این موضوع نادیده گرفته می شود.

● بازخوردها و تأثیرگذاری برنامه در میان نوجوانان

او با اشاره به بازخورد های اولیه از برنامه می گوید: مخاطبان در استودیو با هیجان بالایی مسابقه را دنبال می کنند. حتی من به عنوان سازنده برنامه، انتظار نداشتم که شرکت کنندگان تا این حد درگیر مسابقه شوند و برای رقابت غیرتی بازی کنند. تهیه کننده این برنامه درباره تأثیر عمیق مسابقه بر نوجوانان تأکید می کند: برای من به عنوان تولیدکننده، همین که

«دو نقطه» می افزاید: در ابتدا، ایده مسابقه به صورت مستند مسابقه مطرح شد. اما بعداً گروه تولید به این نتیجه رسید که قالب استودیویی برای این برنامه مناسب تر است. این مسابقه اکنون در ۶۴ قسمت، با حضور ۳۲ گروه دختر و ۳۲ گروه پسر ۱۵ تا ۱۵ ساله از ۲۴ استان کشور در حال تولید و برگزاری است.

● اولین مسابقه ادیبانی با محوریت زبان فارسی

مجید ظریف با اشاره به اینکه تا کنون تلوویزیون مسابقه ای با این فرم نداشته است، تأکید می کند: تنها مسابقه های ادیبانی که قبلاً در تلویزیون دیده ایم، بیشتر حالت مشاعره ای داشته اند و مخصوص قشری خاص از علاقه مندان به زبان و ادبیات فارسی بوده اند. اما مسابقه «دو نقطه» با هدف درگیر کردن نوجوانان

با محوریت زبان و ادبیات فارسی برگزار کنیم. در سال های ۹۴ و ۹۵ این اردوها اجرا شد و در آن دوران، آیتم هایی از زبان فارسی طراحی شده بود که با دانش آموزان اجرا می کردیم. این تجربه نشان داد که این مدل بازی های ما می تواند در قالب یک رویداد میدانی برگزار شود. وی ادامه می دهد: این ایده در سال ۹۹ یا ۱۰۰۰ به عنوان یک المان شهری در جشنواره هنرهای شهری مشهد به اجرا درآمد و بخشی از بازی هایبارای استفاده عمومی آماده شد. پس از آن، تیم سازنده تصمیم گرفت که این طرح را به قالب رسانه ای بیاورد. تهیه کننده مسابقه

هنرمندان بخش دیوارنگاری جشنواره هنرهای شهری نوروز ۱۴۰۴ مشهد می گویند:

ترکیب رنگ و دیوار با طعم بهار

ریحانه موسوی

گزارش روز

دیوارنگاری شهری در سال های اخیر به عنصری مهم در فرایند استقبال از بهار در مشهد تبدیل شده است و بخش مهمی از پارل زیباسازی شهر در ایام نوروز را تشکیل می دهد. از این رو مدیریت شهری در مشهد با رویکرد افزایش سطح کیفی آثار و تشویق هنرمندان به خلق آثار بدیع، به استفاده از نگاهی نو و خلاقانه در آثار رسالی خود به این بخش از جشنواره توجه ویژه داشته باشند. آثار این بخش از جشنواره به دو قسمت مجزا شامل دیوارنگاری بر دیوارهای مرتفع و دیوارنگاری بر دیوارهای کوچک تقسیم شده است. در قسمت نخست این بخش حدود سی هنرمند برای طراحی و اجرای نقاشی بر دیوارهای بزرگ از پیش تعیین شده به رقابت پرداختند و در قسمت دوم این بخش که با عنوان دیوارنگاری بر دیوارهای کوچک شهری با تأکید بر خانه جشنواره بر استفاده از عناصر و نقوش ایرانی – اسلامی برگرفته از حرم مطهر رضوی، برای زیباسازی هرچه بهتر دیوارها و فضای شهری برگزار شد و بالغ بر هشتاد هنرمند آثار خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کردند. هیئت داوران بخش دیوارنگاری شهری در جشنواره چهاردهم متشکل از کریم اسکندری، علیرضا طاهری مقدم و مانلی رسولی، ۳۴۶ طرح رسالی به جشنواره را از نظر فرم، محتوا، ارزش زیبایی شناسی و ماندگاری مفهومی و بصری بررسی کردند.

نگارنده:فاطمه جعفری، شهریار

سال های گذشته هستیم، گفت: پروسه اجرای آثار از ابتدا انتها همواره با چالش های گوناگونی همراه است. اما بعد از اتمام اجرای اثر در نهایت به خاطره ای شیرین تبدیل خواهد شد.

صفی زاده افزود، شهر مشهد با توجه به موقعیت مذهبی و گردشگری خود، هر ساله در زمینه زیباسازی شهری و ایجاد فضایی شاد و خاطره انگیز برای مخاطبان و زائران امام رضا(ع) تلاش کرده است و از طریق تولید آثار هنری مختلف، به بهبود روحیه شهروندان و ترویج فرهنگ و هنر ایرانی کمک شایانی کرده. به طوری که در این زمینه به الگویی ارزشمند و تأثیرگذار برای سایر شهرهای ایران بدل شده است.

این هنرمند معتقد است، هنر نقش مهمی در زندگی شهری و فرهنگی جامعه دارد و در این باره می افزاید، شرکت در این جشنواره همانند هر سال، برای من فرصتی بود تا با مردم ارتباط برقرار کنم و هنرم را با آن ها به اشتراک بگذارم، حتی اگر چالش هایی مانند دیرکرد در پرداخت ها وجود داشته باشد. امیدوارم با توجه بیشتر به این مسائل در آینده، شرایط برای همه هنرمندان بهبود یابد و شاهد مشارکت گسترده تر و با انگیزه تر هنرمندان در چنین رویداد هایی باشیم.

● ترویج فرهنگ و هنر ایرانی

عاطفه صفی زاده، هنرمند نقاش که با یک نقاشی دیواری به نام «بهار رضوی» در جشنواره امسال حضور دارد، درباره اثرش می گوید: این طرح با هدف ایجاد روحیه نشاط و شادی در مخاطب طراحی شده است. رنگ های زنده و شاداب، گل های رنگارنگ بهاری که از دل خانه های بیرون زده اند و پرندگان آوازخوان، اشاره به نو شدن و بهاری دوباره در شهر دارد. این اثر در خیابان وحدت ۱۲ و مصلی ۳/۰ اجرا خواهد شد. طراحی این کار حدود ۱۰ روز زمان برد که پس از طی مراحل مختلف به مرحله اجرایی شدن رسید.

این هنرمند که هشتمین سال است در جشنواره هنر های شهری مشهد حضور دارد، یکی از مهم ترین تفاوت های جشنواره امسال نسبت به سال های گذشته را، اضافه شدن بخش های مختلف به این رویداد می داند و بیان می کند: این امر باعث شده بستر های متنوعی در زمینه زیبا سازی منظر شهری، هیجان و لذت بصری در جهت ارتباط با مخاطب و ترویج فرهنگ و هنر بومی فراهم شود.

وی با بیان اینکه به لطف داوری و انتخاب سخت گیرانه، شاهد آثار چشمگیر تر و خلاقانه تری نسبت به